

KANTAR PUBLIC

Undersökning: Barndom utan baksmälla 2022

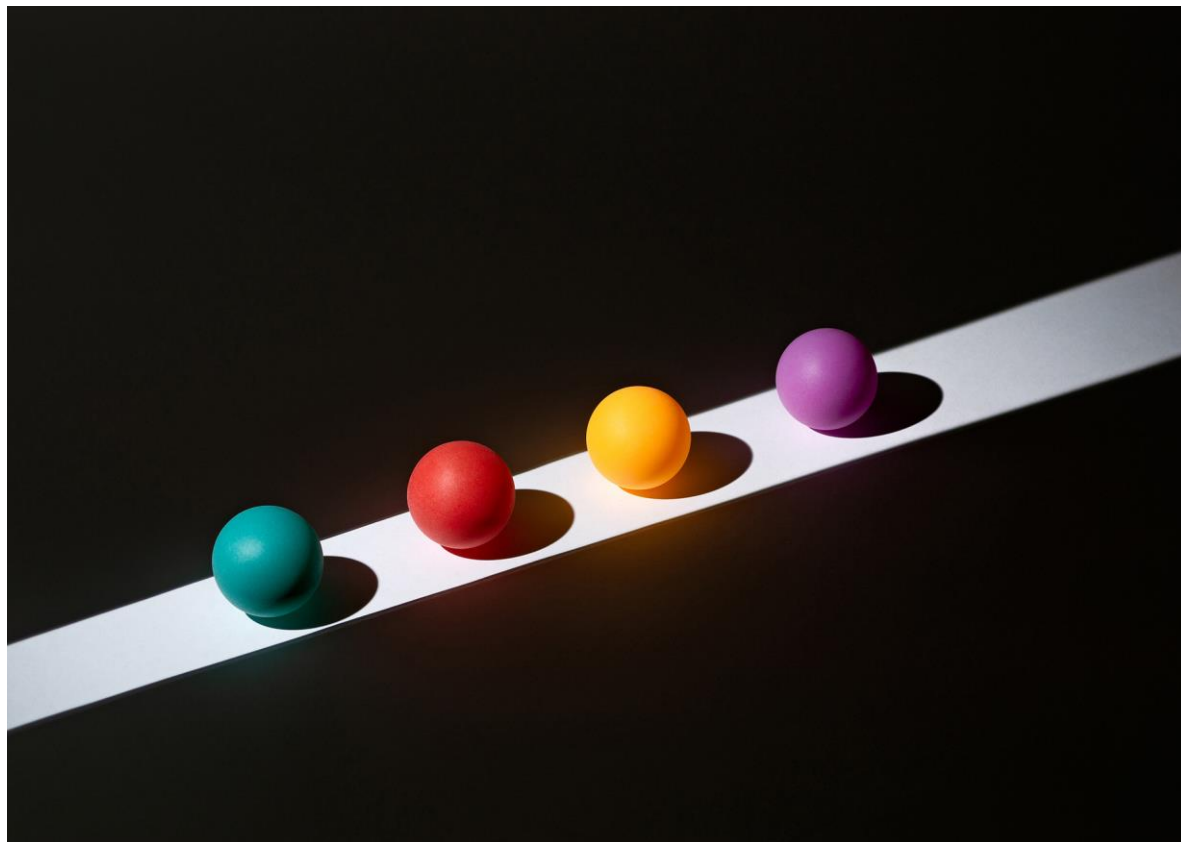
Systembolaget

Jennie Bacchus Hertzman
Malin Grundqvist

Sifo

Slutsatser

- Var fjärde uppger att någon person i deras närhet återkommande drack för mycket alkohol under deras barndom. 84 procent av dessa blev negativt påverkade av det.
- Av de som blev negativt påverkade uppger varannan att det var någon vuxen som uppmärksammade det. En tredjedel av de vuxna som uppmärksammade det agerade inte. En lika stor andel svarar att den vuxna som uppmärksammade den negativa påverkan pratade med den/de vuxna som ibland eller ofta var påverkad.
- För två av tre så hjälpte det i hög grad att personen agerade.
- Av de som uppger att en vuxen uppmärksammade den negativa påverkan är det enbart 6 procent som svarar att de inte önskar att den vuxna agerade. Störst andel önskar att den vuxna agerade genom att prata med den/de vuxna som var påverkad (43%).
- Var tredje uppger att de i vuxen ålder någon gång har uppmärksammat en vuxen som återkommande druckit för mycket alkohol och som bor tillsammans med barn. Av dessa svarar två av tre att de agerade. Främst genom att prata med den vuxna som återkommande drack för mycket.
- Den främsta anledningen till att man inte agerade är okunskap, dvs att man inte visste hur man skulle agera.
- Tre av fyra anser att det behövs mer kunskap till allmänheten som visar hur barn påverkas av vuxnas alkoholkonsumtion.

Om undersökningen

Undersökningen Barndom utan baksmälla har nu genomförts fyra gånger. Syftet är att undersöka om en vuxen återkommande drack för mycket i ens närhet när man var liten, hur man påverkades av det samt om man själv i vuxen ålder bevittnat någon annan vuxen som druckit för mycket i barns närhet.

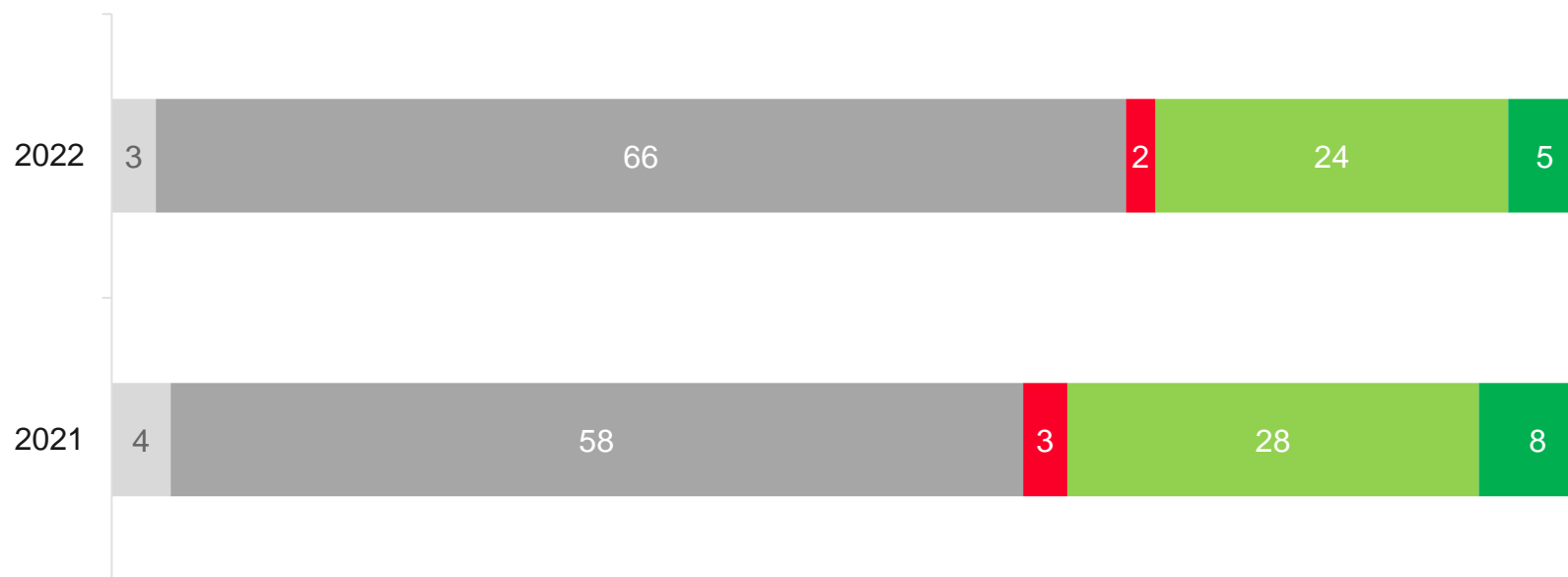
Undersökningen genomfördes via Kantar Publics riksrepresentativa och slumpmässigt rekryterade onlinepanel, Sifopanelen under tidsperioden 25-30 maj 2022. Totalt genomfördes 4200 intervjuer bland svenska allmänheten 25-79 år.

I denna rapport redovisas samtliga frågor. Intressanta och statistiskt säkerställda skillnader kommenteras i text.

En tredjedel uppger att deras inställning till att hjälpa människor i allmänhet har ändrats med anledning av pandemin

Har din inställning till att hjälpa människor i allmänhet som har det svårt ändrats med anledning av pandemin?

- Nej, min vilja att hjälpa människor i allmänhet som har det svårt är oförändrat jämfört med innan pandemin
- Ja, vill i lägre grad hjälpa människor i allmänhet som har det svårt
- Ja, vill i något högre grad hjälpa människor i allmänhet som har det svårt
- Ja, vill i mycket högre grad hjälpa människor i allmänhet som har det svårt

- Tre av tio uppger att de vill i högre grad hjälpa människor i allmänhet som har det svårt, med anledning av pandemin.
- Det visas inga tydliga skillnader mellan kvinnor och män.
- I åldersgrupp 25-29 år är det något större andel som uppger att de med anledning av pandemin i högre grad vill hjälpa människor som har det svårt (35%), jämfört med övriga åldersgrupper.

Del 1

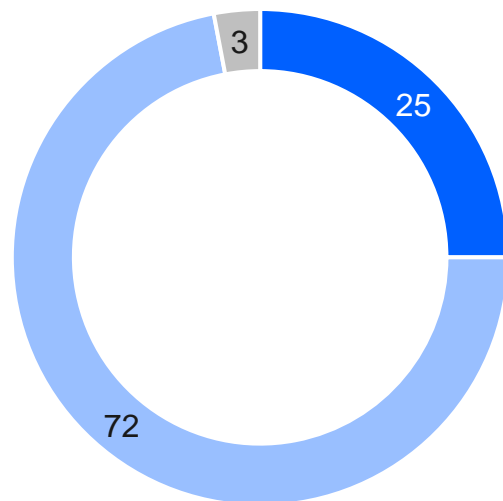
Upplevelse av alkoholkonsumtion bland närstående som barn

Var fjärde växte upp med en person i sin närhet som återkommande drack för mycket

Drygt åtta av tio blev negativt påverkade av det

Fanns det någon vuxen person i din närhet som återkommande drack för mycket alkohol under din uppväxt?

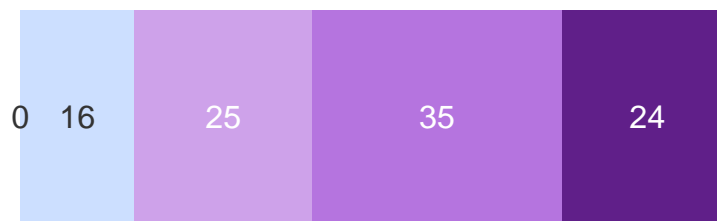
Antal intervjuer: 4200 st, samtliga

■ Ja ■ Nej ■ Tveksam, vet ej

Blev du negativt påverkad av detta?

Antal intervjuer: 1029 st, de som svarat att det fanns någon vuxen person i sin närhet som återkommande drack för mycket alkohol under sin uppväxt

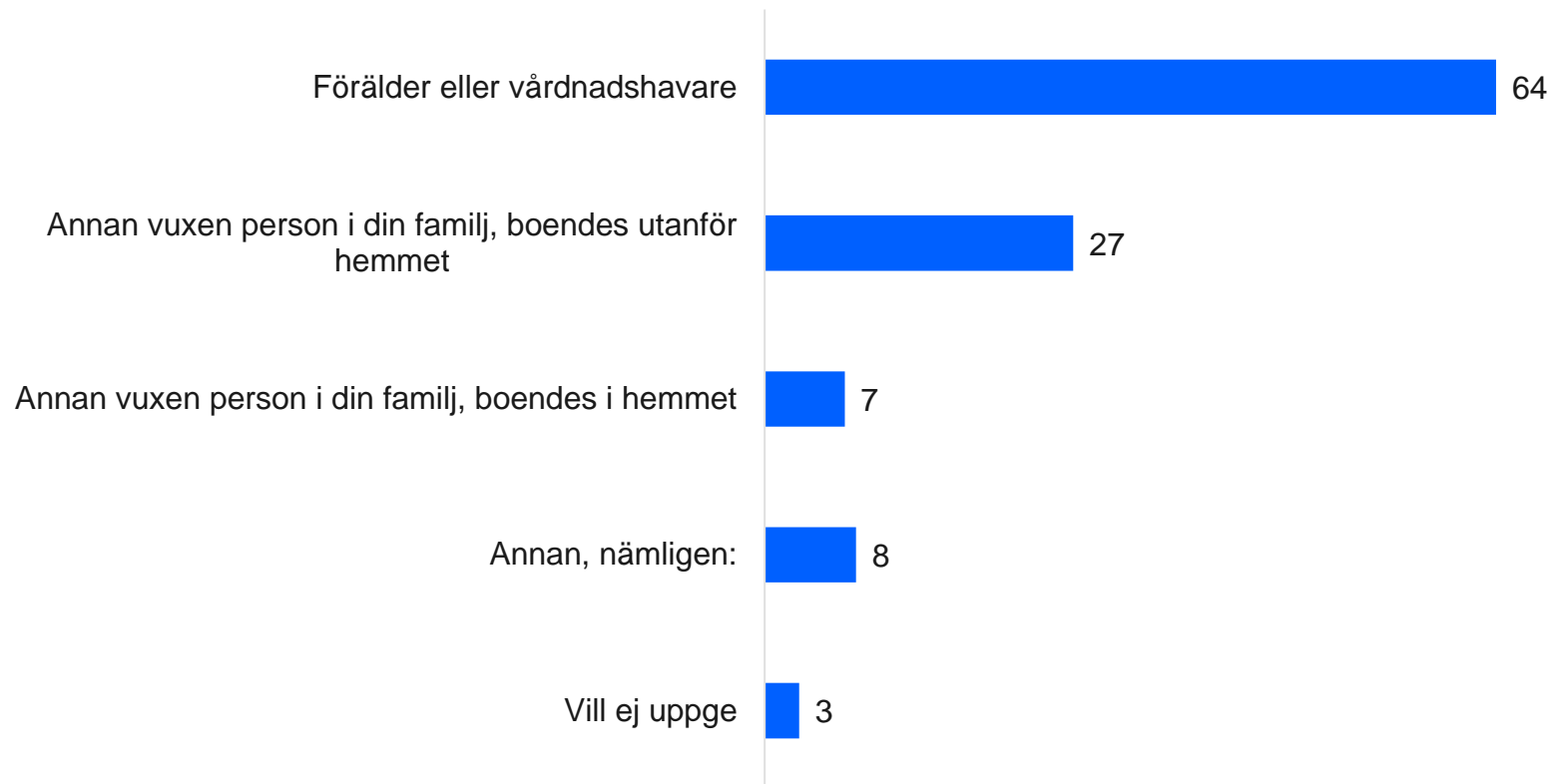
■ Ej svar ■ Nej, aldrig ■ Ja, men sällan
■ Ja, ibland ■ Ja, ofta

- Var fjärde svensk uppger att det fanns någon person i deras närhet som återkommande drack för mycket alkohol under uppväxten. Något fler kvinnor (27%) instämmer i detta jämfört med män (24%).
- 84 procent svarar att de blev negativt påverkade av detta. Fler kvinnor uppger de ofta blev negativt påverkad av det (29%), jämfört med män (18%).

Två av tre svarar att det var förälder som återkommande drack för mycket

Vem i din närhet var det som återkommande drack för mycket alkohol?

Antal intervjuer: 1029 st, de som svarat att det fanns någon vuxen person i sin närhet som återkommande drack för mycket alkohol under sin uppväxt

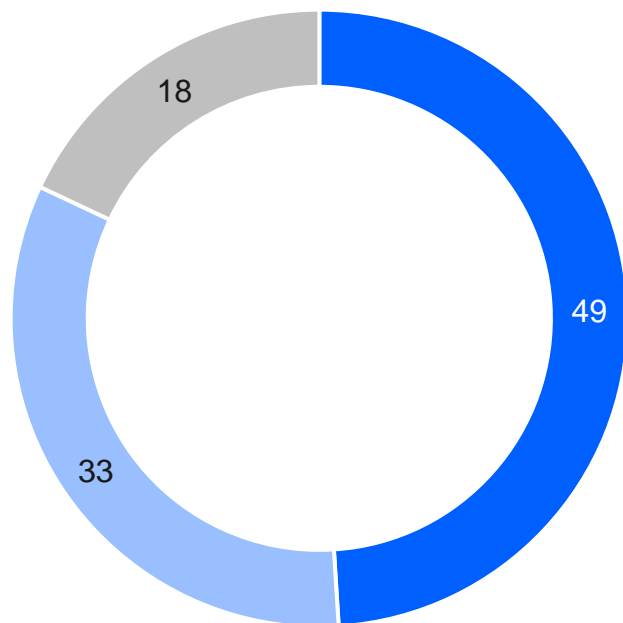

Hälften hade någon vuxen som uppmärksammade

Du svarade att du blev negativt påverkad av att en vuxen person i din närhet återkommande drack för mycket alkohol under din uppväxt.

Var det någon annan vuxen som uppmärksammade detta?

Antal intervjuer: 883 st, de som svarat att de blivit negativt påverkade av att en vuxen person i närheten återkommande drack för mycket alkohol under uppväxten.

■ Ja ■ Nej ■ Tveksam, vet ej

- Hälften uppger att det var någon vuxen som uppmärksammade att de blev negativt påverkad av att en person i närheten återkommande drack för mycket alkohol.
- Det visas inga tydliga skillnader mellan män, kvinnor och olika åldersgrupper.

Var tredje agerade inte trots uppmärksammandet

Agerade den/de vuxna som uppmärksammade detta? Fler svar möjliga

Antal intervjuer: 410 st, de som uppgav att det fanns någon vuxen som uppmärksammade

- Av de som uppgav att det var någon vuxen som uppmärksammade svarar en tredjedel att den vuxna inte agerade.
- Lika stor andel uppger att de pratade med den/de vuxna som ibland eller ofta var påverkade.
- En av fyra uppger att den vuxna som uppmärksammade var ett stöd för att prata med.

De allra flesta svarar att agerande hjälpte

Upplövde du att detta agerande hjälpte dig?

Antal intervjuer: 251 st, de som uppgav att någon annan vuxen agerade

■ Tveksam, vet ej ■ Nej, inte alls ■ Nej, inte särskilt hög grad ■ Ja, i ganska hög grad ■ Ja, i mycket hög grad

Åtta av tio vill att den vuxna agerar efter uppmärksammandet

Hur önskar du att den/de vuxna som uppmärksammade detta hade agerat? Fler svar möjliga

Antal intervjuer: 410 st, de som uppgav att någon annan vuxen uppmärksammade

- Kvinnor svarar i högre grad att det görs genom att vara ett stöd för mig att prata med (38%), jämfört med män (34%).
- Något fler män svarar att de inte ville att de vuxna skulle agera (9%), jämfört med kvinnor (3%).

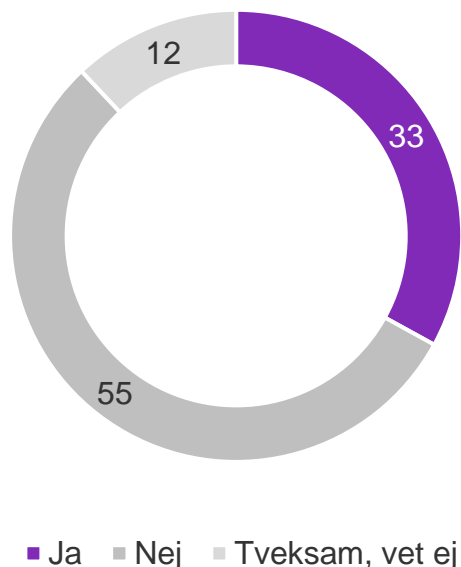
Del 2.

Upplevelse av alkoholkonsumtion bland vuxna i närheten av barn

Var tredje har uppmärksammat någon vuxen som återkommande druckit för mycket och som bor med barn

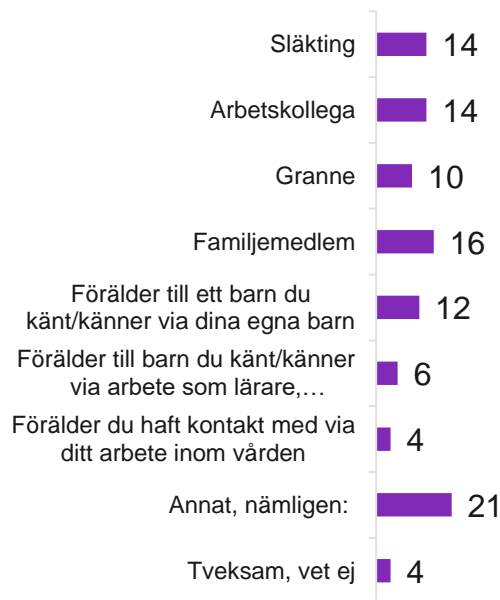
Har du själv i vuxen ålder någon gång uppmärksammat en vuxen som återkommande druckit för mycket alkohol och som bor eller då bodde tillsammans med barn under 18 år?

Antal intervjuer: 4200 st, samtliga

Den senaste gången du uppmärksamade detta hos någon som bor eller då bodde tillsammans med barn, vilken relation hade du till personen som drack för mycket alkohol? Det var en...

Antal intervjuer: 1387 st, de som uppmärksammat

- Totalt svarar var tredje att de uppmärksammat en vuxen som återkommande druckit för mycket alkohol och som bor tillsammans med barn under 18 år. Det gällde främst en familjemedlem.
- Fler kvinnor svarar att de var en familjemedlem (22%), jämfört med män (10%).
- Fler män svarar att det gällde en arbetskollega (19%) än kvinnor (10%).

Tre av tio agerade inte

Den senaste gången du uppmärksammade en vuxen som återkommande druckit för mycket alkohol och som bodde ihop med barn, agerade du på något sätt?

Fler svar möjliga

Antal intervjuer: 1387 st, de som uppmärksammat

- Tre av tio svarar att de inte agerade inte senaste gången som de uppmärksammade en vuxen som återkommande drack för mycket alkohol och som bodde med barn. Fler män instämmer i detta (40%) jämfört med kvinnor (21%).
- Störst andel uppger att de agerade genom att prata med den vuxna (39%).

15 procent undvek att agera för de var rädda för att göra fel och förvärra situationen

Om du någon gång uppmärksammat en vuxen som återkommande druckit för mycket alkohol och som bodde tillsammans med barn under 18 år men där du inte agerat. Vad hindrade dig från att agera? Fler svar möjliga.

Antal intervjuer: 1387 st, de som uppmärksammat

- Var tredje svarar att de alltid har agerat. Kvinnor instämmer i detta i högre grad (35%) jämfört med män (29%).
- Män anser i högre grad att de inte tyckte var ens ensak (13%) jämfört med kvinnor (4%).
- Personer i åldersgrupp 25-29 år (32%) och 30-49 år (24%) svarar i högre grad än övriga att de inte visste hur de skulle agera.
- I åldersgrupp 25-29 år är det också större andel som uppger att de var rädd att göra fel och förvärra situationen (27%), jämfört med övriga åldersgrupper.

Förekommande motiveringar är att situationen skulle varit mer allvarlig för att de skulle agerat

Vad hade krävts för att du skulle ha agerat i den/de situationerna?

”Att socialtjänsten fungerar och gör ett bra jobb med att erbjuda hjälp, men även kräva det av den vuxna. Så fungerar det dock inte. Jag har inget som helst förtroende för socialtjänsten” – Kvinna 30-49 år

”Att barnen tydligt tagit skada. Här har ingen skada. De drack bara mer än vad jag tyckte var lämpligt.” – Kvinna 30-49 år

”Skulle behövt mer vetskap om familjesituationen”
– Man 50-64 år

”Att man vet att det är återkommande och att det på något sätt skadar någon, har negativ inverkan på någon” – Man 25-29 år

”Att personen var våldsam och det fanns risken för barnen. Det finns folk som drycker nämligen för mycket dock är de aldrig aggressiva och vill helst inte skada sina barn.”
– Man 25-29 år

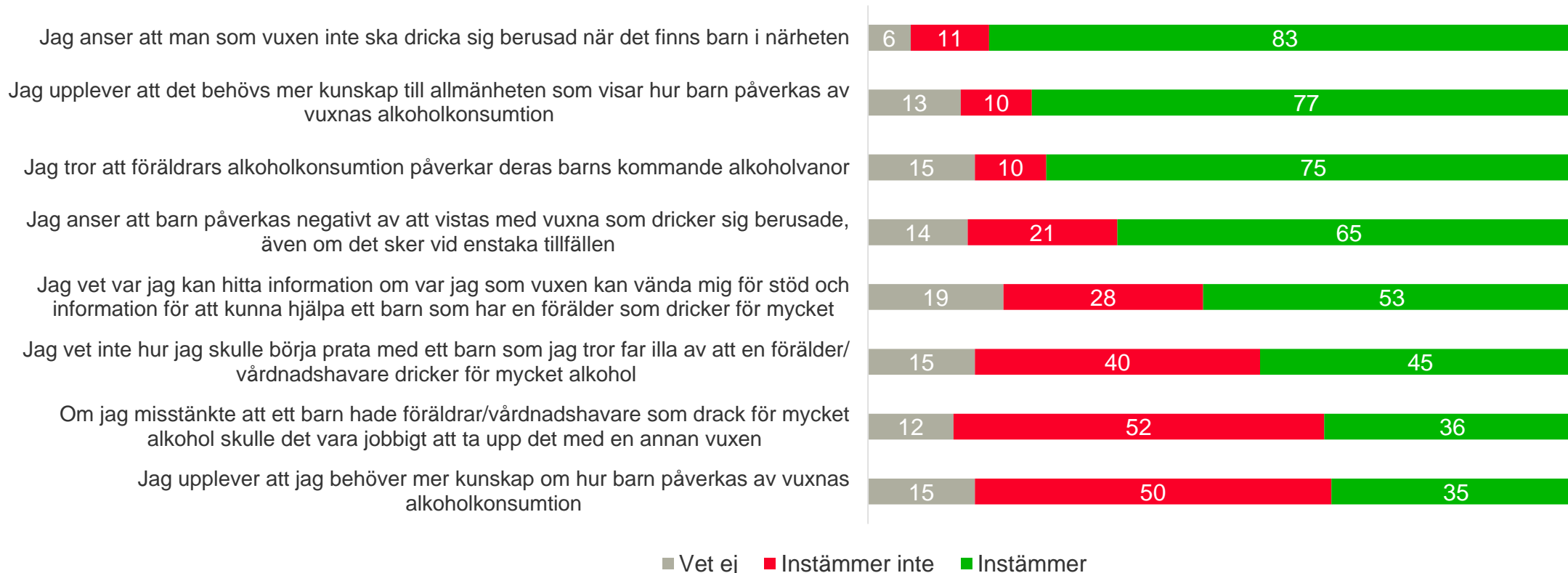
”Att personen blev hotfull, vilket hen inte blev.”
– Kvinna 25-29 år

—Citaten som presenteras är återkommande teman som nämns i de öppna svaren

Tre av fyra tror att föräldrars alkoholkonsumtion påverkar deras barns kommande alkoholvanor

I vilken utsträckning instämmer du i följande påståenden?

Antal intervjuer: 4200 st, samtliga

KANTAR PUBLIC

Jennie Bacchus Hertzma,
jennie.bacchus.hertzman@kantarp.com

Malin Grundqvist,
malin.grundqvist@kantarp.com

Sifo